

Horváth Marcell- Sándor Nóra Anna

A jövő fenntartható gazdaságának ázsiai modellje

A koronavírus-járvány a gazdasági és társadalmi élet minden területére fenyegetést jelent, amely a gazdaságpolitika reformjában is fordulatot hozhat. A kilábalást követő évtizedekben kulcsszerep juthat a hosszú távú fenntartható növekedésnek, amely hívószavai többek között a digitalizáció és a zöld növekedés, az okos és zöld államok lesznek. Ez az új gazdaságfejlesztési irányvonal kiemelt figyelmet fordít a modern beruházásokon keresztül a munkahelyek teremtésére és azok megvédésére, egyúttal a társadalmi védőháló fejlesztésére. A Magyar Nemzeti Bank által, „A jövő fenntartható közgazdaságtana” című könyvben is összefoglalt új növekedés elméleti alapjai a gyakorlatban is megvalósulni látszanak Dél-Korea New Deal-programjában. Fürkésző szemünket vessük hát Magyarország egyik fontos partnerére, Dél-Koreára.

Magyarország 2019. évi legnagyobb beruházóját, Dél-Koreát sem kímélte a koronavírus-járvány, amely előreláthatólag világszinten 4,9%-os GDP-visszaesést okoz idén. 2020-ra a koreai jegybank (Bank of Korea – BOK) szakértői 1,3% és 2,2% közötti GDP-csökkenéssel számolnak (év/év), míg az infláció 0,4% lehet, a munkanélküliségi ráta pedig 3,1% volt augusztusban.

Dél-Korea a maga 20. századi nemzeti tragédiájából kilábalva az 1960-70-es években az **exportvezérelt és protekcionista gazdasági stratégiának** köszönhetően látványos fejlődésnek indult és vált növekedési bajnokká. Az 1990-es években az évi átlagos GDP-növekedés már **6,9%** volt, az egy főre eső GDP 1999-re 16 817 USD-re nőtt. A gazdasági növekedés fő támaszaivá a „nemzeti bajnokok” léptek elő, amelyek közül például a Samsung Electronics, a Hyundai Motor és az LG Electronics bekerültek a Fortuna Global 500-as listájára.

A 2000-es évekre azonban a pandémia érkezését megelőzően több kihívással is szembe kellett néznie az országnak. A gyarapodás átlagosan **2,9%**-ra mérséklődött, az infláció ezzel együtt 2% és 4% közötti szinten állandósult. A gazdaságon túl a dél-koreai vezetésnek olyan belpolitikai kihívásokkal is meg kell küzdenie, mint az **előregedő társadalom jelensége**, az **alacsony születési ráta**, a **nők társadalmi helyzetének**, valamint a **közéletben betöltött szerepének viszonyosságai**. Ráadásul Dél-Koreának óvatosan kell lavíroznia a **geopolitika** viharos tengerén is, mert a Kína és az USA közötti globális befolyásért folytatott harc színterévé is válhat. A kereskedelmi háború is hatással volt Dél-Korea exportjának 20%-át kitevő félvezetők kivitelére,

továbbá a Japánnal fennálló kereskedelmi viszály is aggodalommal töltötte el a vezetést, nem említve Észak-Korea kérdését. A kormánynak geostratégiájában ügyelnie kell a kényes egyensúlyra Pekinggel és Washingtonnal, valamint Tokióval is, hogy egy több rétű, harmonikus geopolitikai kapcsolatot tartson fenn a verseny-képesség érdekében.

A pandémia első hullámát a 2017-ben hatalomra lépett Moon Jae-in elnök kifejezetten jól kezelte. **A széleskörű kijárási és beutazási korlátozások, az új közegészségügyi szabályok, a digitális technológia alkalmazása és a gazdaság jelentős részének ideiglenes leállítása** kulcsszerepet játszott a vírus kontroll alá vonásában, ami megteremtette a gazdaság biztonságos újraindításának fel-tételeit. A sikeres járványkezelés **politikai eredménye**, hogy az áprilisi parlamenti választások során **Moon elnök soha nem látott parlamenti többséget ért el.**

A járvány kezelésének következő lépéseként 2020. július 24-én mutatták be a **Korean New Deal** névre keresztelt, **összesen 133,1 milliárd USD értékű fejlesztési programot.** A stratégia teljes pénz-ügyi keretéből **a költségvetés 2025-ig** 96,1 milliárd USD **forrást biztosít, míg a fennmaradó** 37 milliárd USD-t (a teljes keret mintegy 29%-át) **a magánszféra adja.** A járvány miatti fiskális ösztönző-programoknak is köszönhetően a várakozások szerint idén a költségvetési hiány a GDP 3,5%-át, míg jövőre 5,4%-át is elérheti. **A központi költségvetés terheit rövid távon aktív államkötvénykibocsátási tranzakciókkal igyekezik a kormány enyhíteni.**

A New Deal egyfelől a koronavírus-járványból eredő válságból való kilábalás elősegítését, másrészt **az ország digitális átmenetének biztosítását**, valamint Dél-Korea **világgazdasági vérkeringésben betöltött szerepének növelését** célozza. A három pillérből – **Digital New Deal, Green New Deal, és Stronger Safety Net** – álló ambiciózus projekt **fókuszpontjában** a digitális innovációk támogatása, valamint az okos és zöld gazdaság létrehozása mellett a munkanélküliség csökkentése, illetve a foglalkoztatás és a szociális biztonság erősítése áll. Az adminisztráció **a következő 5 évben 1,9 millió új munkahely létrehozását tervezi.**

A fenntartható gazdasággal kapcsolatos könyvében a **Magyar Nemzeti Bank** is rávilágított, hogy a 21. századi technológiai fejlődésnek köszönhetően az adat lett az „új olaj”, az adatalapú, digitalizált gazdaság lehet az alapja a modern okos államnak. Így a Korean New Deal-program digitális pillére, a **Digital New Deal** ezt a trendet figyelembe véve hozott intézkedéseket az ország digitalizációjával kapcsolatban. A kormány az ország **infokommunikációs technológiák (IKT)** terén fennálló **verseny-előnyét** kívánja még tovább fokozni az iparágak digitalizálásával, valamint új iparágak

létrehozásával. A Digital New Deal olyan területek fejlesztésére fókuszál, mint az **adatkezelési infrastruktúra megerősítése, valamint az adatok és a mesterséges intelligencia** integrált felhasználása az **iparági big data platformok és digitalizált közszolgáltatások** révén. Kiemelt stratégia a **kontaktusmentes gazdaság kiterjesztése** is. A gazdaság alapját adó infrastruktúra és szolgáltatások digitalizációja a legkülönbözőbb tevékenységeket érinti a gyógyítástól a munkavégzésig (távmunka) és az üzletkötésig. Az egészségügy területén **az okoskórházak és a hordozható orvosi eszközök**, míg az üzleti életben **a kkv-k online jelenlétének ösztönzése** állnak a program középpontjában. A jövőre nézve az oktatási infrastruktúra digitalizációja is cél az **oktatási rendszer megújításának** keretében, amely a munkaerőpiac igényeihez is alkalmazkodó **e-learning megoldások átfogó használatát** és **a modern technológiai ismeretek átadását** is célozza. A digitális pillértől az adminisztráció **903 ezer új munkahely létrehozását várja**, a projekt költségvetése a magánforrások bevonásával együtt **49 milliárd USD-t** tesz ki.

A New Deal második pillére a zöld növekedést alapozza meg, amely egyúttal az MNB által is meghatározott hosszú távon fenntartható közgazdaságtan fő eleme. A **Green New Deal** a **karbonsemleges gazdaság** megteremtését tűzi ki célul az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, a megújuló energiaforrások részarányának 20%-ra való növelésével 2030-ig, valamint az infrastruktúra „zöldítésével”. A csomagba olyan intézkedések tartoznak, mint például a középületek, így az iskolák energiatartósságának javítása napelemek telepítésével, valamint környezetbarát szigetelés használatával. A cél **2025-ig mintegy 225 ezer bérlakás, 440 óvoda és 1148 kulturális intézmény korszerűsítése és környezetbaráttá alakítása**. A közlekedés fenntarthatóvá tétele érdekében a kormány az elektromos és hidrogénhajtású járművek kínálatát 1,13 millióra tervezi bővíteni a szükséges gyorstöltőállomások növelésével is. A zöld pillérre a magánforrásokkal együtt 2025-ig összesen **61,8 milliárd USD-t** szánnak és **a projekt várhatóan 659 ezer munkahelyet teremt**.

A fenntartható közgazdaságtannal kapcsolatos könyvében az MNB is felhívta arra a figyelmet, hogy az **új technológiák jelentős hatással lesznek a munkaerőpiacra**, egyúttal át is formálják azt. Ezzel összhangban a Korean New Deal harmadik pillére, a **Stronger Safety Net** a **társadalmi szociális háló erősítésére, a foglalkoztatáspolitikai tevékenységekre, a munkaerő képzésére, továbbá a munkaerőpiac átalakítására** irányul. Ezért **átfogó képzési és infrastrukturális fejlesztéseket valósítanak meg a digitális és zöldtechnológiai megoldások széles körű alkalmazása érdekében**. Kiemelten fontos a munkaerő szakképzése például olyan területeken, mint a

mesterséges intelligencia, a számítógépes programozás, továbbá a környezetmenedzsmenttel, illetve a környezetmérnöki szakterülettel kapcsolatos képések nyújtása is. A programot az adminisztráció összesen **23,9 milliárd USD**-vel támogatja és **a tervek szerint 339 ezer új munkahely jön majd létre.**

A Korean New Deal egy **új, fenntartható jövő képét** vetíti előre, amelyben az állami és magánforrások együttes felhasználásával jelentős beruházások indulhatnak a kkv-támogatására, új munkahelyek teremtésére és a meglévők megtartására, az innovációs tevékenység ösztönzésére, valamint az oktatás fejlesztésére. Ezek a beruházások megteremtik a fenntartható gazdasági növekedést és egyúttal biztosítják a hosszú távú fenntarthatóság kritériumait is, így hozzájárulnak az ország **versenyképességének növeléséhez.** A 21. századi komplex, kihívásokkal teli világban érdemes lesz figyelemmel kísérni a nyugati gondolatok keleti mintáit is.

„Szerkesztett formában megjelent a napi.hu oldalon 2020. szeptember 30-án.”